

Megalakult a Nemzeti Előadó- művészeti Érdekegyeztető Tanács

Dr. Gyimesi László az érdekegyeztetésről és a szakmai nyugdíjról

„A szakszervezetek általános háttérbe szorítása folyik”

Alakuló ülést tartott 2011. november 7-én a Nemzeti Előadó-művészeti Érdekegyeztető Tanács. A 24 tagú testület feladata az, hogy megjelenítse az ágazati működés során jelentkező, lényeges szakmai és fenntartói álláspontokat, emellett az állami és szakmai együttműködés fórumává váljon. Az ülésen a NEÉT elnökének dr. Gyimesi Lászlót, a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének elnökét, a Magyar Zeneművészek és Tánc-

művészek Szakszervezetének főtthkárát választották, s ő vázolta a szervezet feladatait. Dr. Gyimesi László emellett az aktuális szakszervezeti feladatokról, a szakmai nyugdíjak eltörléséről, a munka törvény könyvének változásairól, valamint az érdekképviseletet hátrányosan érintő folyamatokról is beszélt.

I Réthelyi Miklós nemzetierőforrás-miniszter hívta össze a november eleji találkozózt, amelyen Halász János parlamenti államtitkár, Szócs Géza kultúráért felelős államtitkár, valamint Hammerstein Judit kultúráért felelős helyettes államtitkár is részt vett.

– Ez volt az alakuló ülés, s egyébként az Előadó-művészeti Törvény szerint évente legalább egyszer kell összehívni ezt a tanácsot. Bár ez a szám nem hangzik túlságosan soknak, azért mindig az aktuális feladatok, ügyek határozzák meg, hogy hányszor gyűlnek össze a testület tagjai. A 24 tagú tanácsban színházigazgatók, színművészek, egyetemi docensek is helyet foglalnak, s a zenei területet, így a Szimfonikus Zenekarok Szövetségét például Popa Péter főtthkár képviseli. Talán azt, hogy a kulturális kormányzat mennyire tartja fontosnak a fórumot, jelzi, hogy a minisztérium teljes vezérkara részt vett az alakuló ülésen.

I Pontosan milyen feladatokat lát el a NEÉT?

– Az összetételéből látszik, hogy az előadó-művészeti terület legkülönbözőbb szereplőinek a képviselői vesznek részt a tanács-

ban, s egymás között folytatjuk majd az egyeztetést. Ennek eredményeként születik majd állásfoglalás az olyan ügyekről, amelyek az előadó-művészeti törvény hatálya alá tartoznak, vagy ahhoz kapcsolódó rendeletekről, jogszabályokról. Az általunk kialakított álláspontok elsősorban a miniszternek szólnak, s ez az összefoglaló véleménye a különböző feleknek. Főként a három szakmai bizottság javaslatait kell vizsgálnunk.

I Van vétőjoguk?

– Nincs. Miután törvény határozza meg az NEÉT működését, fontos a véleményezés, de nem kötelező figyelembe venni. Hiszen a döntéshozó véleményekkel és javaslatokkal dolgozik, s mi ezt jelentősen befolyásolhatjuk. Kérdés, hogy a kormány, a miniszter számára melyik javaslat, vélemény a meggyőzőbb.

I Nem túl nagyméretű ez a tanács a maga 24 tagjával?

– A létszám valóban nem kicsi, de még azon a határon belül van, hogy – ha jól szervezi a saját munkáját – működőképes.

I A szervezett munkára pedig megvan az esély, hiszen ismét megválasztották elnöknek, akárcsak a szervezet elődjében, az Előadó-művészeti Tanácsban...

– Így történt, bár az elnöknek nincsenek komoly privilégiumai, s én magam nem is vágnék erre. A szervezési munkát valakinek el kell végeznie, s tényleg ebben az ügyben korábban már szereztem tapasztalatokat, hiszen az előző tanácsot két éven keresztül vezettem. Ahhoz, hogy el tudjuk kezdeni a működést, szükség volt az alakuló ülésre. Ezen fogadtuk el az ügyrendet, a működési megkötéseket. Aktuális, általános kérdésekről még nem esett szó. Egyébként a tanács elé csak a törvényhez kapcsolódó javaslatok, változtatások kerülnek, nem az általános, és még kevésbé egyedi ügyek. Nem feladata, hogy művészetpolitikai kérdésekben bármilyen álláspontot alakítsunk ki, erre van számos más, autentikus szervezet. A tanácsnak az Előadó-művészeti Törvény és annak a jogszabályi környezete a határvonala.

I Milyen ügygel foglalkoznak először?

– A következő költségvetési évtől, azaz 2013-tól már a módosított változat szerinti, új finanszírozási renddel dolgoznak majd. Ez nagyon komoly változást jelent, ezzel kapcsolatban jogszabályok, végrehajtási szabályok születnek. Például a miniszternek rendeletben meg kell határozni az úgynevezett nemzeti és kiemelt előadó-művészeti szervezetek körét, ennek mindenfajta költségvetési támogatási következménye lehet. Nagy kérdés, hogy melyik szervezet hová kerül. Erre vonatkozóan egyébként a bizottságok tesznek javaslatot, ezt véleményezi a tanács, s ezután dönt majd a miniszter. Hasonló a helyzet más, fontos kérdésekben is. Lényeges, milyen szempontrendszert telepítenek a bizottságok az egyes nemzeti, illetve kiemelt kategóriába történő besoroláshoz. Meghatározott szempontok lesznek, ebben az un. felosztási szabályzatban, amelyhez százalékokat, s eredményeket tükröző adatokat is kell rendelni. Ha erről a NEÉT véleményt mond, az komo-

lyan befolyásolja, hogyan történik az elosztása a költségvetési támogatásoknak. A tanács akkor tud működni, ha már megszülettek ezek a javaslatok.

! Milyen ügyrendje lesz mindennek?

– Meglesz a három lépcső. A bizottság javaslatot tesz, a tanács véleményt mond erről, s azután a miniszter dönt. Lehetséges, hogy nagyon eltér a tanács és a bizottság véleménye, akkor korrigált javaslat következhet, amit ismét meg kell tárgyalni. Így van esély arra, hogy a miniszter olyan javaslatot kapjon, amelynél már megvan a szakmai egyetértés. Annak érdekében, hogy ez a folyamat ne legyen ennyire zaklatott, az egyes szakmai csoportok a tanácson belül létrehozhatnak önkéntes szakmai munkacsoportokat. Remélem, hogy mi is alakítunk egy ilyen zenei csoportot, amely semmilyen jogkörrrel nem rendelkezik, de azzal a lehetőséggel igen, hogy együttműködjön a zenei bizottsággal. Mielőtt a tanács elé kerül egy javaslat, már előzetes egyeztetést tud folytatni. Így már ki lehet küszöbölni azokat a kérdéseket, amelyek gondot okoznak. Ez megkönnyíti a tanács és a bizottság munkáját is. Hiszen ezzel a létszámmal és összetétellel a tanács a kifejezetten szakmai kérdésekben nem biztos, hogy legjobban tud állást foglalni. Mindenesetre menetközben derül ki, hogy hogyan működik.

! Bár tudom, hogy a tanácsnak nincs rá hatása, de mint a szakszervezet vezetője lépéseket kell tennie egy aktuális ügyben, mely szerint a következő évtől eltörlik művészeti területen is a szakmai nyugdíjat.

– A kormány benyújtotta az úgynevezett korai nyugdíj átfogó nevet viselő törvénytervezetet. Volt egy korábbi szakasza a vitának, mely szerint ez csak a szolgálati nyugdíjra vonatkozik, azután ez kiterjedélyesedett, s összességében minden olyan jogcímet érint, ami az öregségi korhatár előtti nyugdíjat eredményez. A művésznyugdíj a táncosokra, énekesekre, fúvószenészekre, artistákra, színészekre vonatkozik, a művészeti tevékenységgel eltöltött 20, illetve 25 év után teszi lehetővé a szakmai nyugdíjba vonulást. Egyébként ezzel jelenleg 711-en élnek, tehát nem olyan jelentős a létszám. Ez ügyben semmilyen egyeztetés nem történt. Lehetőség sem nyílt arra, hogy kifejtsük tiltakozásunkat. Más szakszervezetek ebben az ügyben többször is az utcára vonultak, de azok az akciók sem hoztak eredményeket. Itt komolyan elhatározott kormányzati szándékról van szó. Amit mi a legnagyobb hibájának tartunk, az az, hogy

MŰVÉSZETI SZAKSZERVEZETEK SZÖVETSÉGE

1068.Budapest, Városligeti fasor 38.
Levélcím: 1406.Budapest, Pf.: 8.
Telefon: 342-8927
Tel./ Fax: 322-5446

Budapest, 2011.10.15.
ikt.sz: 952/2011.

Nemzeti Erőforrás Minisztérium

Dr. Réthelyi Miklós
miniszter úr

BUDAPEST

Tisztelt Miniszter Úr!

Nagyon sajnáljuk azt, hogy az elmúlt közel másfél évben se a Kulturális Érdekegyeztető Tanács keretei között, se más módon nem nyílt alkalom arra, hogy az un. művésznyugdíj, illetve egyéb, a művészeti területet érintő fontos kérdéssről megbeszélést, egyeztetést folytathassunk Önnel, vagy megbízottjával.

Szakszervezeti szövetségünk és annak szakszervezetei mindig is a konstruktivitás, az együttműködés jegyében építették munkakapcsolatukat a regnáló kulturális kormányzatokkal, és kiindulva a jelen helyzetből úgy véljük, hogy ennek elmaradása a kulturális, művészeti terület, annak intézményei és alkotói, művészei, munkavállalói számára előnyt semmiképpen nem jelentett.

Jelen sorainkban a tegnapi napon, 2011. október 14-én – figyelmen kívül hagyva és elmulasztva a jogalkotásról, a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételtől és a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényekben előírt előzetes hatásvizsgálati és egyeztetési kötelezettséget – az Országgyűlésnek benyújtott, „A korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról” szóló törvényjavaslatnak (a továbbiakban: Törvényjavaslat) az érintett művészekre várhatóan gyakorolt hatását, következményeit és megoldási javaslatokat kívánunk Önnek átadni.

1. A Törvényjavaslat alapvetően a kormány Széll Kálmán tervén alapul, annak egyik elemét szándékozik teljesíteni. A terv 21. oldalán az alábbiakat olvashatjuk: *„Ehhez meg kell szüntetni minden olyan jogcímet – a nők 40 éves munkaviszonya kivételével –, amely lehetővé teszi, hogy a törvény által előírt korhatár előtti munkaképes emberek nyugdíjba menjenek....Azon foglalkozási csoportok esetében, amelyek eddig előnyösebb nyugdíjazási szabályokat élveztek, új életpályamodelleket kell kialakítani, amelyek más eszközökkel, nem a korai nyugdíjazással veszik figyelembe az elvégzett munka különböző sajátosságait.”*

A Törvényjavaslat az egyes művészeti munkaköröket betöltők öregségi nyugdíjának megszüntetése (összefoglalva: művésznyugdíj) mellett nem teljesíti a Széll Kálmán tervben meghatározottakat, sőt éppen azzal ellentétes, mert nem kínál

- se új életpályamodellt a művészeknek,
- se egyéb eszközöket, amelyek figyelembe vennék a művészi munkakörökben elvégzett munka különböző sajátosságait.

2. A Széll Kálmán terv 22. oldalán a következőket olvashatjuk:

„A nyugdíjrendszer egyensúlyba kerül, ezzel a továbbiakban a nyugdíjak kifizetése nem engedi újratermelni az államadósságot. Nem hagyjuk továbbá idő előtt távozni a munka világából azokat, akik még töretlen munkaerővel rendelkeznek. Ezzel is nő a foglalkoztatottság, mindazzal a haszonnal az államadósságra nézve, amelyet az előző rész tartalmaz.”

olyan célokat jelöl ki és olyan hatást vár el, amelyek művészeti területen nem következnek be. Illetve ellenkező hatást érnek el.

! Nagyon sokféle területre hatni fog, ha a balett-táncosnak 65 éves koráig kell színpadon lennie...

– A képlet elég egyszerű. Ha az idézett foglalkozási köröknek, nyilvánvalóan az öregségi nyugdíjba vonulás lesz a pályafutás befejező dátuma, akkor ez azt jelenti, addig fog dolgozni... Magának a művésznyugdíjnak az volt a legfőbb célja, hogy azok a művészek, akik az idő elteltével önhibájukon kívül fizikailag, pszichésen nem képesek – egyál-

talán vagy csak kisebb mértékben – a tőlük elvárható teljesítményt nyújtani, visszavonulhassanak. Hiszen egy balett művész jellemzően aligha képes arra ötvenévesen, mint húsz esztendősen. A nyugdíj lehetőség, megoldást ad arra, hogy aki nem bírja, nem csinálja tovább. A másik problémája ennek, hogy marad az öregségi nyugdíjkorhatár, ami lassan 65 év. S ha ők maradnak, akkor a helyükbe nem tudnak fiatalok jönni. A munkaerő piac természetes mozgása leáll... Mindenki nagyon-nagyon óvni fogja a munkahelyét, mert nem tud mást csinálni, nem tud egy másik hivatást felépíteni. Furcsa, generációs problémák alakulhatnak ki emiatt.

A Törvényjavaslat a vonatkozó jogszabály alapján érintett művészek számára a jövőben differenciátlanul megszünteti a művésznegyedjének lehetőségét.

A Törvényjavaslat ellentétes a Széll Kálmán terv céljaival, mert

- azok a jelenleg 40-45 éves táncosok, artisták és más előadóművészek, akik egyáltalán nem rendelkeznek már töretlen munkaerővel, a korai nyugdíj, és más lehetőség hiányában akár 65 éves korukban is színpadra kényszerülnek, egyben
  - akadályozva a fiatal korosztályok bekerülését, és nem növelve, hanem csökkentve a foglalkoztatás lehetőségét.
3. Az általunk ismert adatok szerint a jelenlegi művésznegyedjások száma alig haladja meg a 700 főt, megjegyezve, hogy a korai nyugdíjasok között ennek a csoportnak a legalacsonyabb az átlagnyugdíja. Az aligha lehet kétséges, hogy az intézkedés költségvetési haszna hosszú évekig szinte elenyésző lesz.
- Ugyanakkor joggal érezhetik magukat becsapottnak azok az alulfizetett, jellemzően közintézmények alkalmazásában foglalkoztatott művészek, akik nem hagyták el munkahelyüket és hazájukat az alacsony jövedelmi viszonyok mellett sem, bízva többek között abban, hogy táncosként, énekesként vagy más előadóművészi foglalkozásban legalább hatvanon túl nem kell a színpadon megalázó és méltatlan feladatokat ellátniuk, ha szakmájuk színvonalas ellátására már önhibájukon kívül nem képesek.
4. Ismereteink szerint a művésznegyedjüket igénybe vevők száma évente egy-két tucat fő. Úgy véljük, hogy ilyen nagyságrendű igénybevevő számára rövid és hosszú távon is költségesebb és bonyolultabb feladat életpálya modelleket (mert természetesen az egyes művész foglalkozások is sok tekintetben eltérő megoldásokat kívánnának) és egyéb eszközöket kialakítani, mint a jelenlegi rendszert – a szükséges korrekciókkal – legalább egy átmeneti időszakra fenntartani.
5. Javaslatunk a Törvényjavaslat módosításához:
- javasoljuk, hogy a Törvényjavaslat ne helyezze hatályon kívül a művésznegyedjéről szóló jogszabályt,
  - javasoljuk, hogy az eddigi tapasztalatok, továbbá a művésznegyedjének és a művésznegyedjások további foglalkoztatásának felméréseivel kerüljön áttekintésre a hatályos szabályozás,
  - javasoljuk, hogy a művésznegyedjéről szóló jogszabály hatályon kívül helyezése helyett a Törvényjavaslat hatalmazza fel a Kormányt a jogszabály szükséges módosítására 2012. december 31-ig, ez idő alatt lenne lehetőség a megfelelő megoldások kialakítására.

Tisztelt Miniszter Úr!

Kérjük Önt a kultúráért felelős minisztert és egyidejűleg a törvényjavaslat előterjesztőjét, hogy gondolatainkat és javaslatunkat fontolja meg, és lehetőség szerint azokkal azonosuljon. Szövetségünk természetesen készen áll arra, hogy az ügy megoldásában közreműködjön.

Tisztelettel

dr. Gyimesi László sk.
elnök

Tájékoztatásul kapja még:
Halász János államtitkár
Szócs Géza államtitkár

L. Simon László az Országgyűlés Kulturális és Sajtóbizottsága elnöke

lehetségesek, s egy ilyen törvényjavaslatnál talán odafigyelnek az érvelésre. Mi a javaslatunkban semmi mást nem kértünk, csak időt. Azt kértük, hogy ne kerüljön hatályon kívül január elsejétől az ominózus művésznegyedjének rendelet, hanem kapjon még egy évet. Ebben az esetben ki tudnánk közösen dolgozni az előzmények ismeretében a megfelelő javaslatot. Az a cél, hogy születessen egy, a kormány elképzeléseinek is jobban megfelelő szabályozás. Aki egyébként a művészek közül egyetért a levelünkkel, aláírásával támogathatja.

■ *A művésznegyedjének eltörlése mellett alkotmányos aggályokat hozhat elő.*

– Szerintünk alkotmányellenes. Veszélyeztetni a jogbiztonságot, nem biztosít elégséges időt a felkészülésre, az új szabályozásra. Hiszen, ha megjelenik a közlönyben novemberben, decemberben, akkor kiderülhet, hogy valaki eddig 24 évet dolgozott, s most nem egy, hanem még húsz éve van a nyugdíjazásig. Ez aggályos, ezért az is lehetséges, hogy az Alkotmánybírósághoz fordulunk. Ez azonban későbbi állomás, mert bízni kell abban, hogy meghallják, amit mondunk. A magyar kulturális élet két legfontosabb posztját betöltő személynek írtunk e témában leveleket. Ennél tovább nem lehet menni. Az érvelésünk minimum megfontolásra méltó.

■ *Mi a tervük, amennyiben nem lesz eredménye a leveleknek?*

– Lehet, hogy teljesen figyelmen kívül hagyják az előbb felsorolt szempontokat. Ami az alkotmányos aggályokat illeti, a levélben erre is felhívtuk a figyelmet. Nyilván mérlegelik ezt is. Azt gondolom, hogy nem hallatszik el ez a hang túl messzire a mai világban. Annyi alapvető helyzetet megváltoztató tervezet van a parlament előtt, hogy 700 művész sorsa talán el sem éri az ingerküszöböt...

■ *A munka törvénykönyve nagyon sok változtatást tartalmaz, ami nem éppen kedvezően érinti a munkavállalókat. Már most megjelent erről egy-két olyan írás, melyek szerint a munkaadók arra presszionálják a dolgozókat, hogy változtassanak a kollektív szerződéseken, s ezek szintén a munkavállalókat hoznák még nehezebb helyzetbe. A művészeti területet ez a módosítás mennyiben érinti?*

– A nyáron megjelent koncepcióhoz képest a tervezet, ami a parlament elé került, több ponton változott. Szerencsére művészeti területen az előadó-művészeti törvény na-

■ *Csökkeni fog a művészképzés, a szakok, kevesebb tanár is elég lesz...*

– A szakmai nyugdíj eltörlésnek lesznek következményei. Például lehet, hogy sok fiatal diplomás megy majd külföldre. Egy zenesz esetében ez viszonylag egyszerűen kivitelezhető. Akárcsak egy táncosnál, hiszen ez utóbbi esetében a pályafutás elég rövid, s az alatt kell felépítenie az életét, karrierjét. A magyar művészet garantáltan elveszíthet tehetségeket... Sajnos, a munkahelyek száma művészeti területen, Magyarországon a következő időszakban nem fog nőni. Jelenleg nem a fejlesztések időszakát éljük és nem is látszik a realitása an-

nak, hogy a mostani állapot gyökeresen megváltozna.

■ *Ez a változtatás mikortól érvényes?*

A törvényjavaslatot most nyújtották be, a parlamenti menetrendnek megfelelően tárgyalják. Amikor ez a hír nyilvánosságot kapott, azonnal reagáltunk rá. Írtunk a miniszternek és a kulturális bizottság elnökének is. Minden lehetséges fórumon – bár ebből nincs túl sok – próbálunk küzdeni. Azzal is tisztában vagyok, hogy szűk a mozgástér. A parlament működése ismeretében minimális az esélye, hogy a tervezet koncepcionálisan megváltozna. Finomítások

gyon sok munkajogi szabályozást tartalmaz, s ezek elsőbbséget élveznek a munka törvénykönyvéhez képest. A magyar munkajogi szabályozás nem egységes rendszer. Az új szabályozás nagy szeletekre vágja az úgynevezett munkaerő piacot. Egészen más szabályrendszer dominál az állami közigazgatási rendszerben, a közalkalmazottaknál. A szabályrendszerek nagyon sokfélék. Nyilván nagyon fontosak a kollektív szerződések is. A művészeti terület kettős arcú, egyik része a munka törvénykönyve, a másik a közalkalmazotti szabályozás. Ez utóbbi alatt dolgozik a szimfonikus zenekarok többsége. De, miután a közalkalmazotti törvény önmagában is nagyon részletes, akárcsak az előadó-művészeti törvény, így ezek kollektív szerződés nélkül is munkaképessé tesznek egy-egy munkahelyet. A kollektív szerződés hiánya nem okoz drámai helyzetet, hiszen a szolgálatok számát, időtartamát

tartalmazza az előadó-művészeti törvény. Azt azonban mindenképpen gondnak tartom, hogy a munka törvénykönyvének változásai a szakszervezetek általános háttérbe szorítását eredményezik.

■ Mit jelent ez pontosan?

– Nagyon erős jogosítványát veszti el a szakszervezet, az úgynevezett vétő-jog megszűnésével. Eddig a jogellenes munkáltatói intézkedések ellen lehetett vétót bejelenteni. Ezzel viszonylag ritkán éltek a szakszervezetek. Arra viszont jó volt, hogy visszatartó erőként szolgált. A másik komoly gyengítés a tisztségviselők védelmének részleges megszűnése. A mostani tervezetben az szerepel, hogy a munkavállalók létszámához köti a védhető személyek számát. A magyar munkahelyek létszámát ismerve ez meglepő... A tervezet szerint 1000 főig egy, s utána bővül a védhető szakszervezeti vezetők száma. A

legnagyobb művészmunkahely az Operaház, de ott sem dolgoznak nyolcszáznál többen. Minden intézményben így valószínűleg egy védett tisztségviselő lesz csak, s ez belülről korrodálhatja a szakszervezetet. Azt eredményezheti, hogy védelem hiányában nem vállalják a tisztséget. Ezek nagyon barátságtalan lépések, s nehezzé teszik a szakszervezet szervezését. A következő, ami a művészeti életben egyáltalán nem volt tipikus, hogy megszűnik a munkaidő megváltása, ez anyagilag okoz gondot jó néhány szakszervezetnek. A mostani Munka törvénykönyve a szakszervezetek ignorálásával elérkezett egy állomásra. Ez azonban nemcsak a mostani kormányzat szándékaival esik egybe. Az érdekegyeztetés semmibevétele már az elmúlt tíz évben is megjelent. Ezt tükrözi az is, hogy az elmúlt másfél évben egyáltalán nem ült össze kulturális területen az ágazati érdekegyeztető tanács... R. Zs.

„A város vezetése is érzi, nálunk komoly szakmai munka folyik”

Fúke Géza olyan közösséget szeretne, amelynek tagjai egymásért küzdenek

Egyre több bérletvásárló, különleges koncertek, teltházak hangversenyek, új támogatók, száznál több koncert, külföldi fellépések, emelt helyárú jegyek. A Győri Filharmonikus Zenekar igazgatója, Fúke Géza olyan hírekről számol be, amelyek nem túl gyakoriak ma az együttesek mindennapjaiban. Emellett beszélt a náluk folyó közösségépítésről, az idei szezon izgalmas hangversenyeiről, valamint a zenekar további terveiről, feladatairól.

■ *A legújabb hírek között olvashatjuk a zenekar honlapján, hogy együttműködést kötöttek az OTP-vel. Ilyen támogatókról mostanában kevés együttes számolhat be...*

– Nagyon örülünk annak, hogy Győrben az utóbbi időben illik jelen lenni a Győri Filharmonikus Zenekar koncertjein, társasági eseménnyé váltak az estjeink. Ami az OTP-vel való együttműködésünket illeti, ők kerestek meg minket azzal az ajánlattal, hogy jelentős mennyiségű jegyet vásárolnának a koncertjeinkre, s azután ezeket a belépőket a legfontosabb partnereiknek ajánlanák fel. Mi pedig boldogan mondtunk igent a felkérésre, hiszen ez az együttműködés is jelzi az együttes rangját.

■ *A koncertjeik táblás házak előtt kerülnek színpadra, hiszen a Kobayashi Ken-Ichiro által dirigált Verdi Requiemre már egy hónappal korábban elfogytak a jegyek...*

– Büszke vagyok arra, hogy a három év alatt, mióta az együttes zenekari igazgatójaként dolgozom, sikerült megdupláznunk a bérletvásárlóink számát és egyúttal a bérlet-és jegyeladásból befolyó összeget is. Azoknak, akik Győrben lemaradtak Kobayashi